

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

Fotoperiodisme de rostre humà

El color de la llum

Dramatúrgia i direcció: Ferran Joanmiquel
La Seca, Espai Brossa, 3 de maig

Mirar és triar. Tota imatge, com afirma Johnn Berger a *Ways of Seeing* (1972), implica una manera de mirar. Quan una càmera fotogràfica enfoca un objectiu, capta una instantània de les múltiples possibles, reflecteix una determinada realitat. Darrere de l'aparell, hi ha un ull humà que mira, tria i deixa testimoni d'un instant. Les fotografies depenen de la posició en el temps i en l'espai de l'autor, del seu punt de vista. Ofereixen dades significatives tant de l'objecte com del subjecte de la mirada.

El color de la llum, amb dramatúrgia i direcció de Ferran Joanmiquel, dona veu a diversos fotoperiodistes d'acreditat prestigi internacional. Sense gaire mediació, tres actors alternen les explicacions de les experiències personals de cada professional i les reflexions a propòsit del seu ofici, especialment sobre els aspectes deontològics i sobre la poètica de la mirada. Conscients de l'impacte de la feina que fan, les fotografies que publiquen en els mitjans més influents del món tenen l'encert de denunciar —amb imatges— realitats molt dures: conflictes bèl·lics, migracions forçades, exclusions socials...

La dramatúrgia parteix de les entrevistes als intrèpids fotoperiodistes Samuel Aranda, Sandra Balsells, Emilio Morenatti, Joan Guerrero i Marta Ramoneda, que han estat en *territori comanxe* a l'Afganistan, el Iemen, els Balcans, Palestina, Síria, Pakistan o l'Índia. Durant la representació, se'n projecten una mostra de les millors fotografies, ben eloqüents, que de vegades són comentades o contextualitzades pels mateixos autors en boca dels actors.

Es tracta, doncs, d'una peça de teatre documental, escenificada de manera austera i amb interpel·lacions al públic. S'hi vol subratllar la manipulació impune del fotoperiodisme que perpetren els mitjans de comunicació o els poders polítics i econòmics. A desgrat seu, els repòrters gràfics són víctimes sovint dels interessos dels plutòcrates que aprofiten el seu treball per brindar una visió mistificada de la realitat. Lluny de l'estigma de ser considerats mercenaris de l'exclusiva, lacais dels poders, *El color de la llum* vol posar rostre humà, cos i ànima, al fotoperiodisme actual.

Si tenim present *Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya* (1970), de Maria Aurèlia Capmany i Xavier ROMEU, una de les millors obres de teatre documental de les nostres latituds, arribarem a la conclusió que el punt més feble d'*El color de la llum* és la dramatúr-

gia: la tria i l'estilització dels materials. No únicament pel contingut, sinó sobretot per la forma: com en l'edició d'una entrevista o un documental, cal eliminar-ne els detalls superflus. Sense trair-ne el missatge, sinó ben al contrari: amb la voluntat de fer-lo més nítid.

Dels problemes de la dramatúrgia se'n ressenten els intèrprets (David Martínez, Jordi Subirà i Mireia Vallès), massa pendants d'actuar amb forçades marques d'oralitat que no pas de transmetre, amb convicció, les tribulacions dels professionals del periodisme gràfic. El fet d'acollir-se al teatre documental no pot ser cap coartada per deixar a mitges tintes el filtre estilístic i el treball estètic. En l'expressió dramàtica, les croses lingüístiques resulten impostades, denoten pobresa de recursos, enterboleixen el missatge i fatiguen l'atenció. Com qualsevol art, també la fotografia, el teatre és estilització.